

Fabian Meijer & Tim Faasen

8 december 2022

Bosgroepen

A low-angle photograph of a large tree with a thick trunk and dense green foliage against a clear blue sky. The tree's branches spread out across the frame.

Insecten in het Kronendak:
Een onderzoek naar biodiversiteit

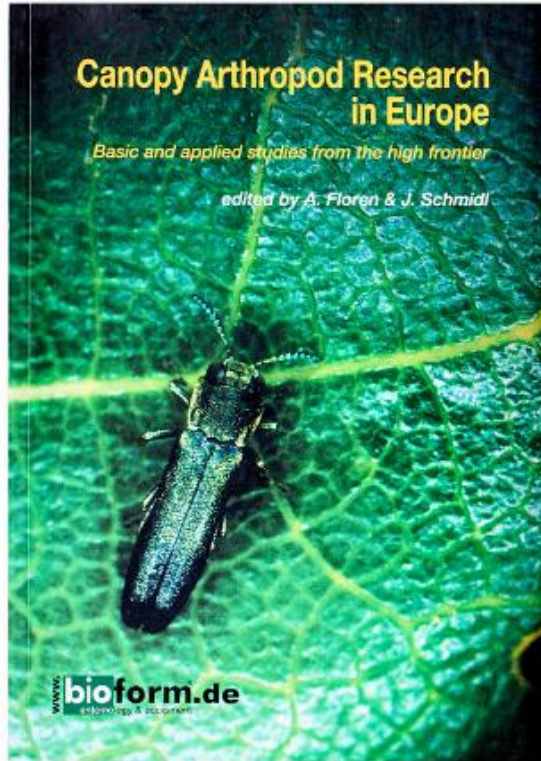
Aanleiding

- Huidige problematiek op de arme zandgronden
- Herstelmaatregelen noodzakelijk
 - Aanplant rijkstrooiselsoorten
 - Steenmeel
- Vooral onderzoek naar bodems in bossen
maar hoe zit het daar bovenin?

Reden voor onderzoek!

Wat weten we al?

Floren & Schmidl 2008

Boonsoort	Aantal bladeteende soorten
wilg (Salix)	728
eik (Quercus)	699
berk (Betula)	499
populier (Populus)	470
kers (Prunus)	436
els (Alnus)	349
den (Pinus)	335
spar (Picea)	279
beuk (Fagus)	275
meidoorn (Crataegus)	273
hazelaar (Corylus)	259
appel (Malus)	242
iep (Ulmus)	237
peer (Pyrus)	225
esdoorn (Acer)	210
linde (Tilia)	207
zilverspar (Abies)	165
haagbeuk (Carpinus)	158
lijsterbes (Sorbus)	157
es (Fraxinus)	145
lork (Larix)	104
vuilboom (Rhamnus)	91
jeneverbes (Juniperus)	68
hulst (Ilex)	12
taxus (Taxus)	9

Brändle
& Brandl
2001

Het best onderzochte stuk natuur in Nederland

DE **KAAIStoep**

25 jaar onderzoek naar biodiversiteit

KNNV-afdeling Tilburg

Het best
onderzochte
stuk natuur
in Nederland

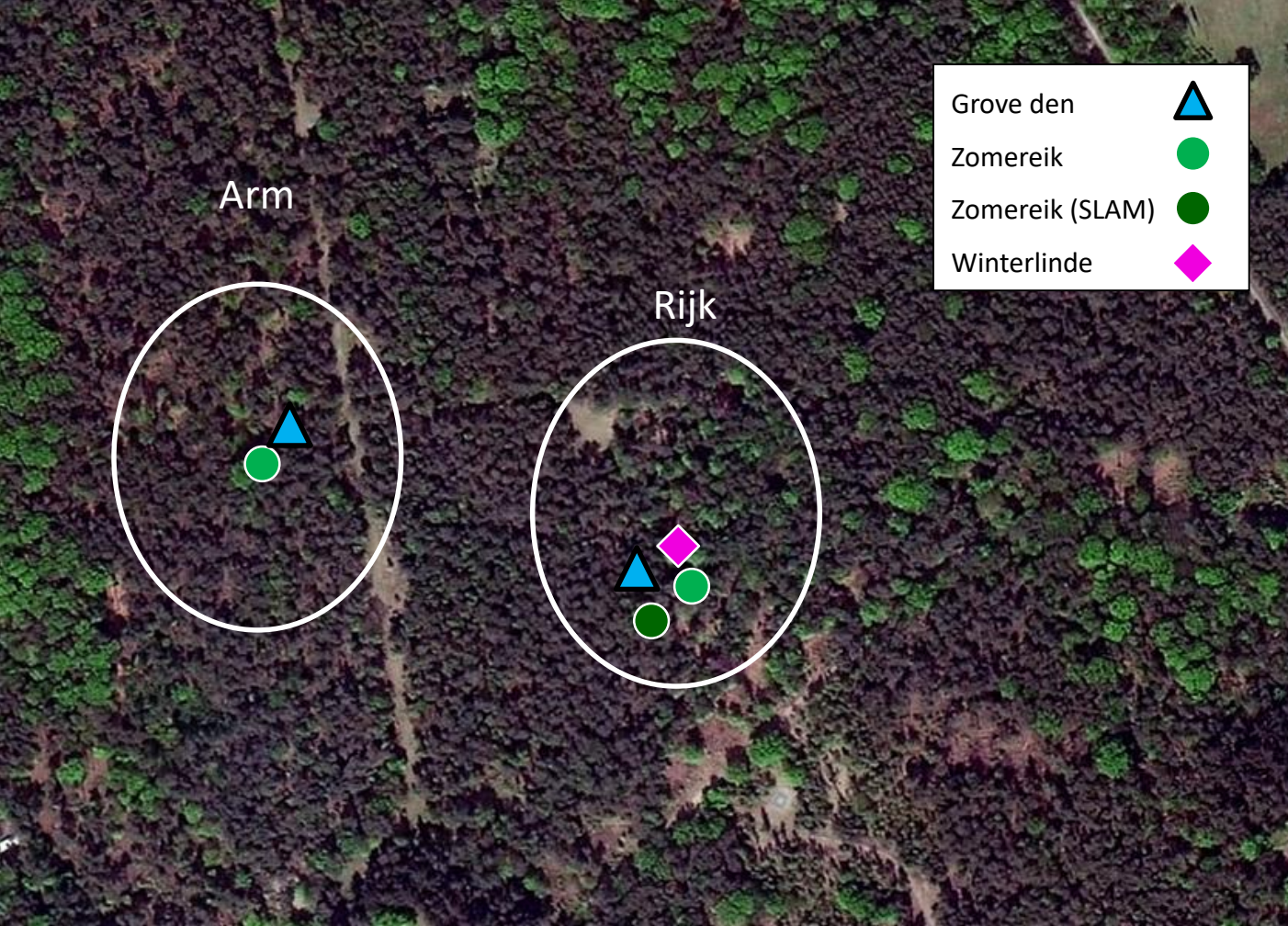
Wat zijn de resultaten?

Is het van belang?

Mogen we meegenieten?

KNNV
voor verbodige

N = 5

N = 5

N = 1

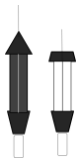
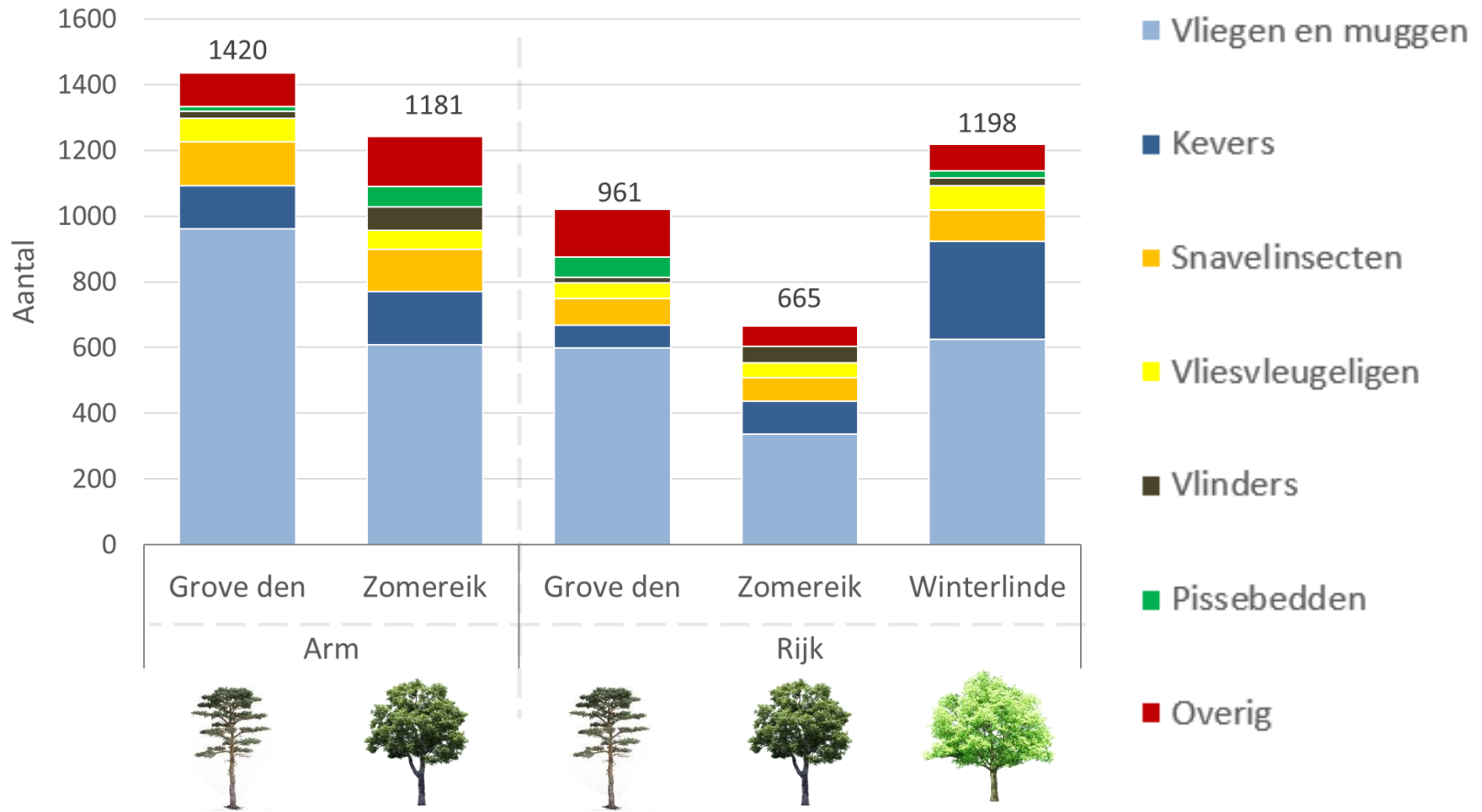

Resultaten - aantallen

Soortgroep (orde)	aantal	%
Vliegen en muggen (Diptera)	4292	55,25%
Kevers (Coleoptera)	855	11,01%
Vlinders (Lepidoptera)	741	9,54%
Snavelinsecten (Hemiptera)	662	8,52%
Vliesvleugeligen (Hymenoptera)	468	6,02%
Pissebedden (Isopoda)	256	3,30%
Spinachtigen (Arachnida)	213	2,74%
Stofluizen (Psocodea)	138	1,78%
Springstaarten (Collembola)	31	0,40%
Netvleugeligen (Neuroptera)	26	0,33%
Kameelhalsvliegen (Raphidioptera)	22	0,28%
Schietmotten (Trichoptera)	21	0,27%
Kakkerlakken (Blattodea)	19	0,24%
Tripsen (Thysanoptera)	17	0,22%
Sprinkhanen en krekels (Orthoptera)	3	0,04%
Schorpioenvliegen (Mecoptera)	2	0,03%
Haften (Ephemeroptera)	1	0,01%
Veelpotigen (Myriapoda)	1	0,01%
Totaal	7768	

Resultaten - boomsoorten

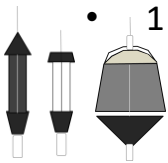

Resultaten – soortenrijkdom

- Enkele soortgroepen tot soort gedetermineerd

Voor het gebied:

- 18 nieuwe kevers
 - *1 nieuwe soort voor Nederland*
- 6 nieuwe spinnens
 - *2 nieuwe soorten voor Nederland*
- 6 nieuwe cicaden en bladvlooiën
- 1 nieuwe stofluis

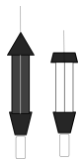
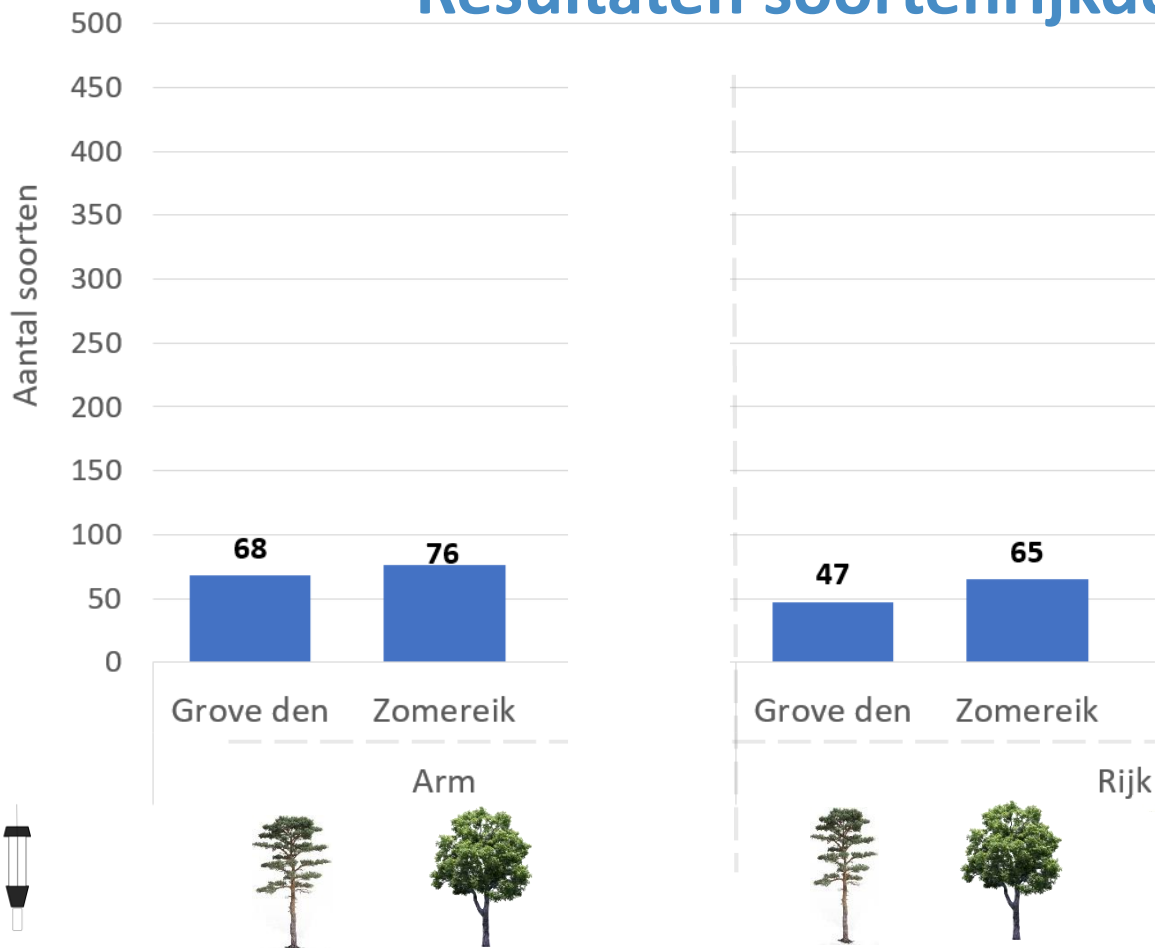

Soortgroep (orde)	aantal	%
Vliegen en muggen (Diptera)	4292	55,25%
Kevers (Coleoptera)	855	11,01%
Vlinders (Lepidoptera)	741	9,54%
Snavelinsecten (Hemiptera)	662	8,52%
Vliesvleugeligen (Hymenoptera)	468	6,02%
Pissebedden (Isopoda)	256	3,30%
Spinachtigen (Arachnida)	213	2,74%
Stofluizen (Psocodea)	138	1,78%
Springstaarten (Collembola)	31	0,40%
Netvleugeligen (Neuroptera)	26	0,33%
Kameelhalsvliegen (Raphidioptera)	22	0,28%
Schietmotten (Trichoptera)	21	0,27%
Kakkerlakken (Blattodea)	19	0,24%
Tripsen (Thysanoptera)	17	0,22%
Sprinkhanen en krekels (Orthoptera)	3	0,04%
Schorpioenvliegen (Mecoptera)	2	0,03%
Haften (Ephemeroptera)	1	0,01%
Veelpotigen (Myriapoda)	1	0,01%
Totaal	7768	

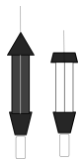
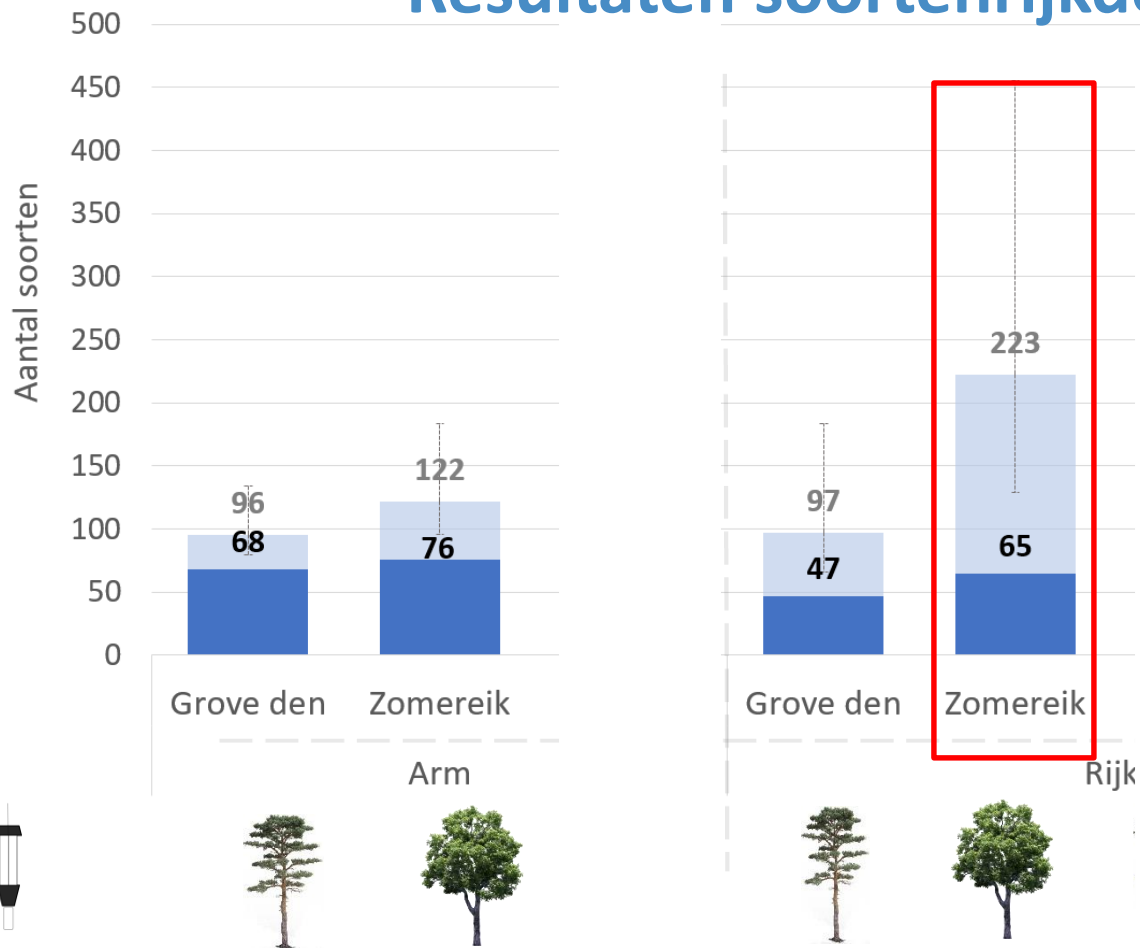
Resultaten soortenrijkdom

■ Vastgesteld

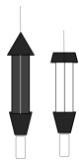
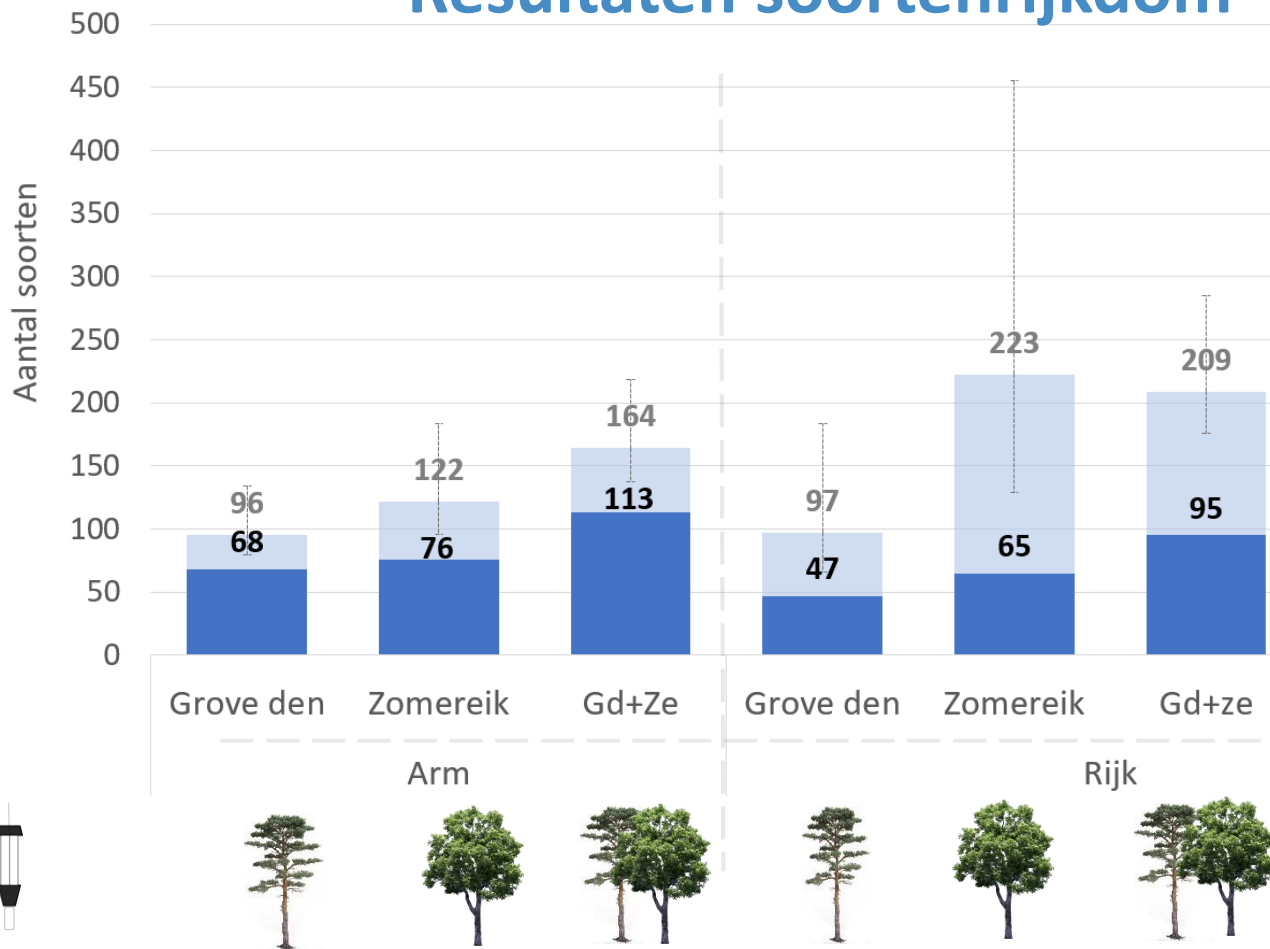
Resultaten soortenrijkdom

■ Geschat ■ Vastgesteld

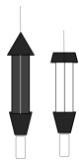
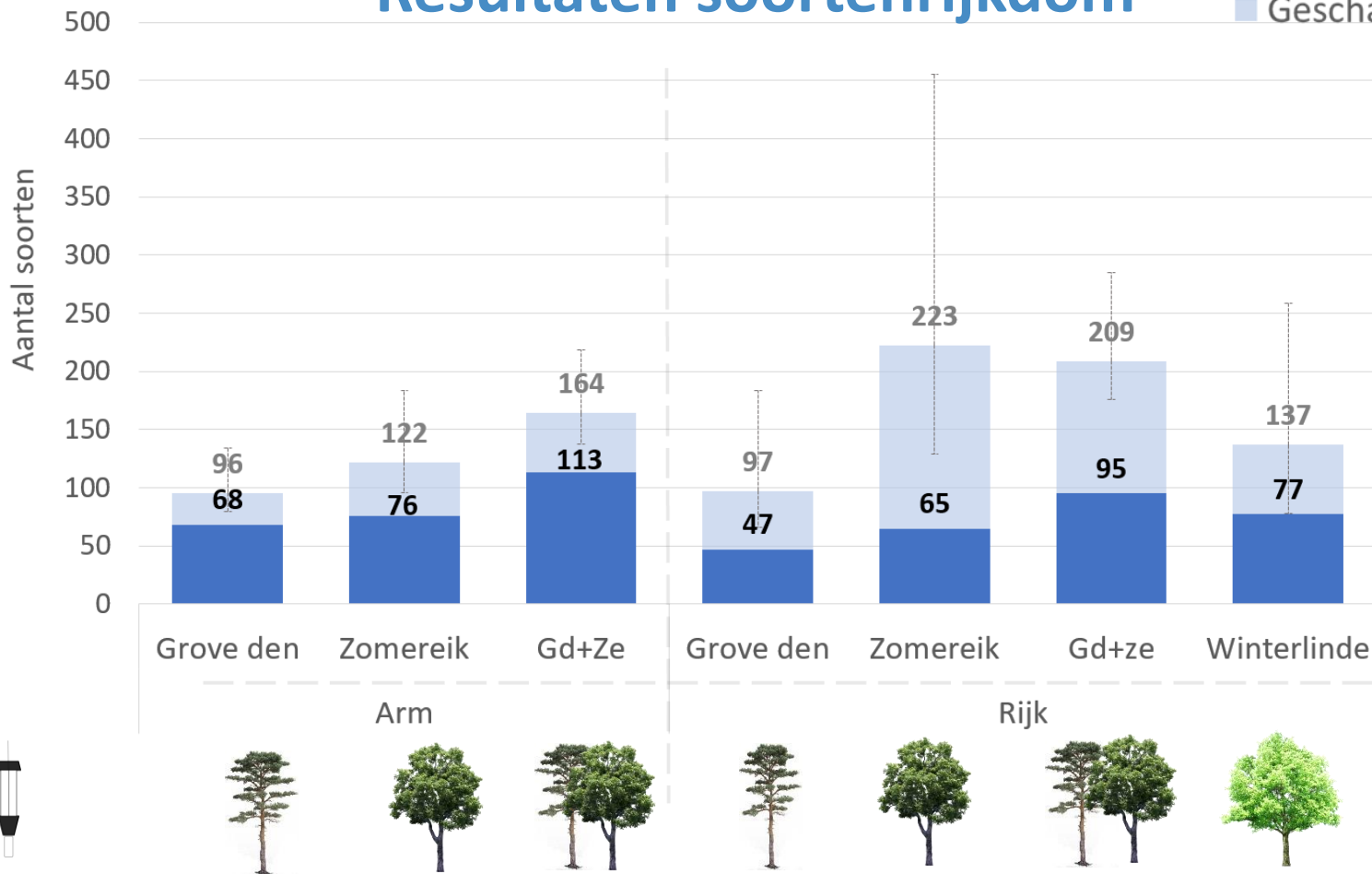
Resultaten soortenrijkdom

■ Geschat ■ Vastgesteld

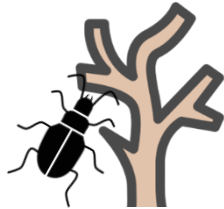
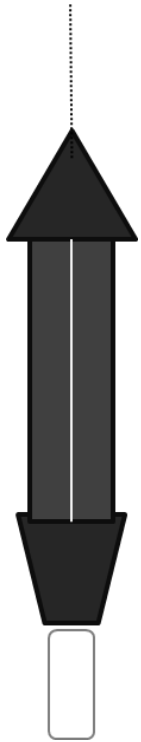

Resultaten soortenrijkdom

■ Geschat ■ Vastgesteld

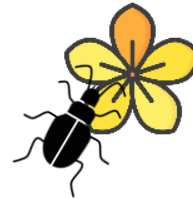
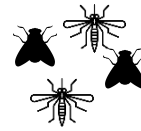
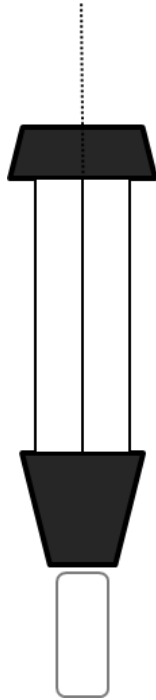

Valtypen en soortgroepen

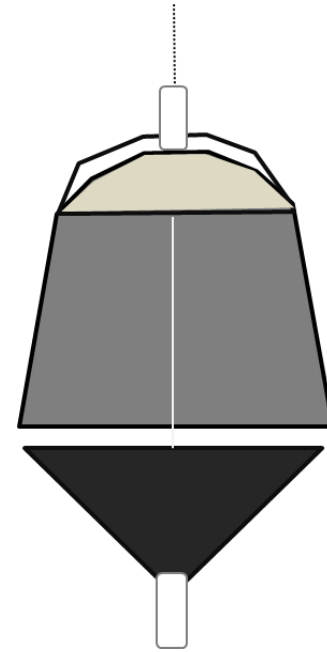
188 ± 554

N = 5

269 ± 611

N = 5

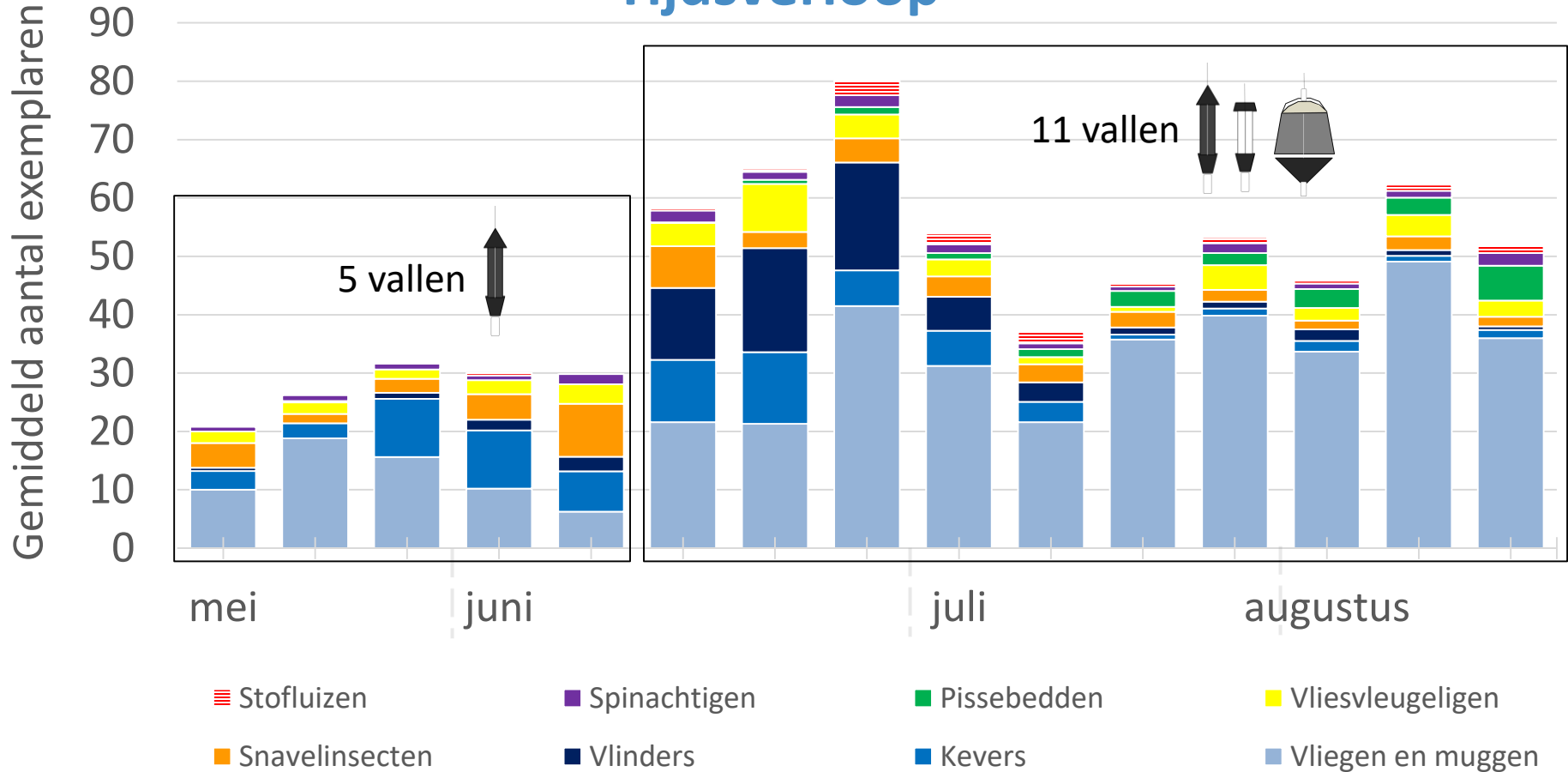

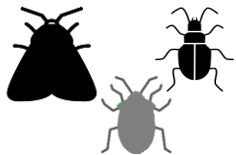
2240

N = 1

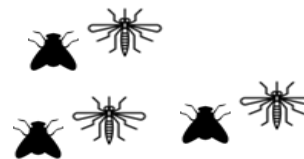

Tijdsverloop

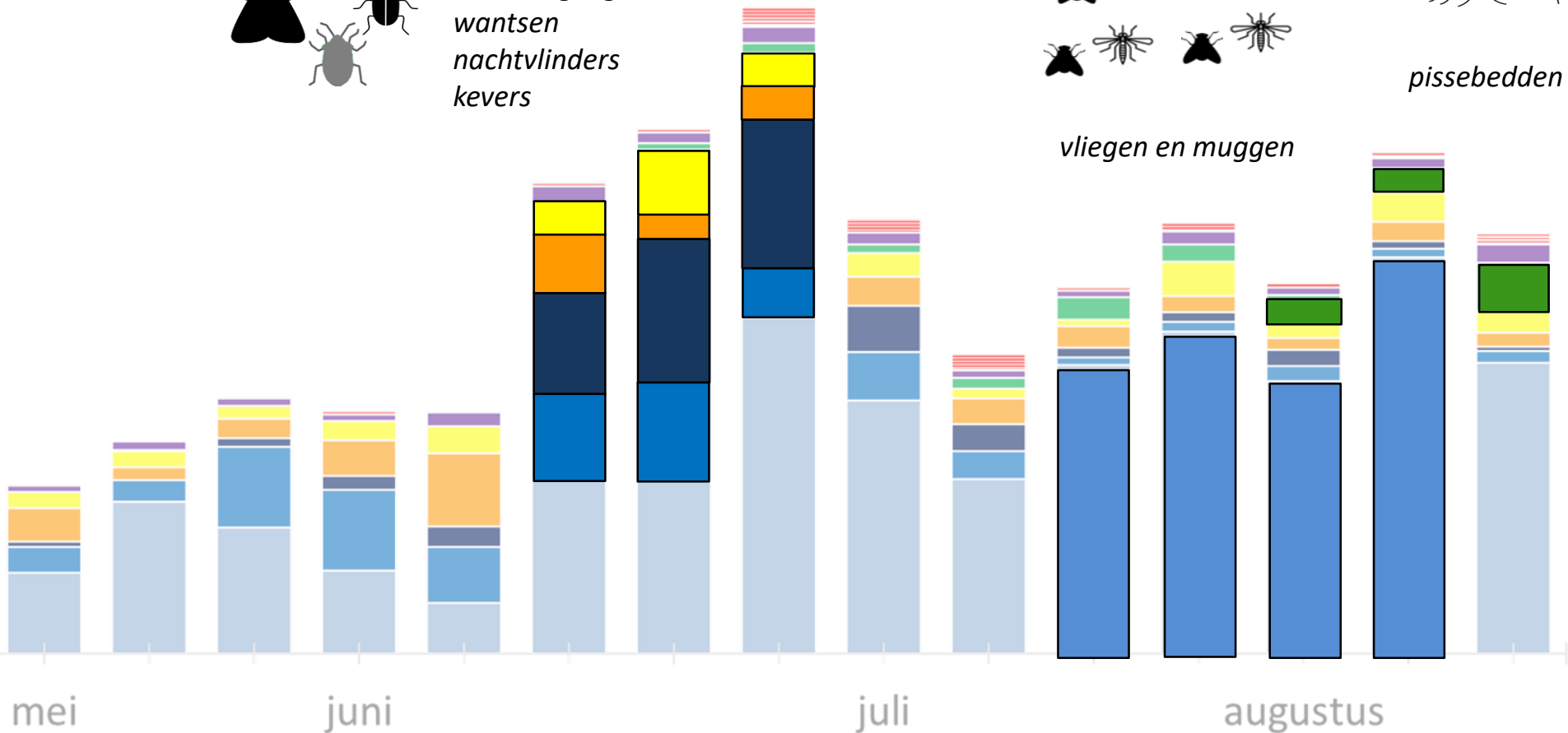
*vliesvleugeligen
wantsen
nachtvlinders
kevers*

vliegen en muggen

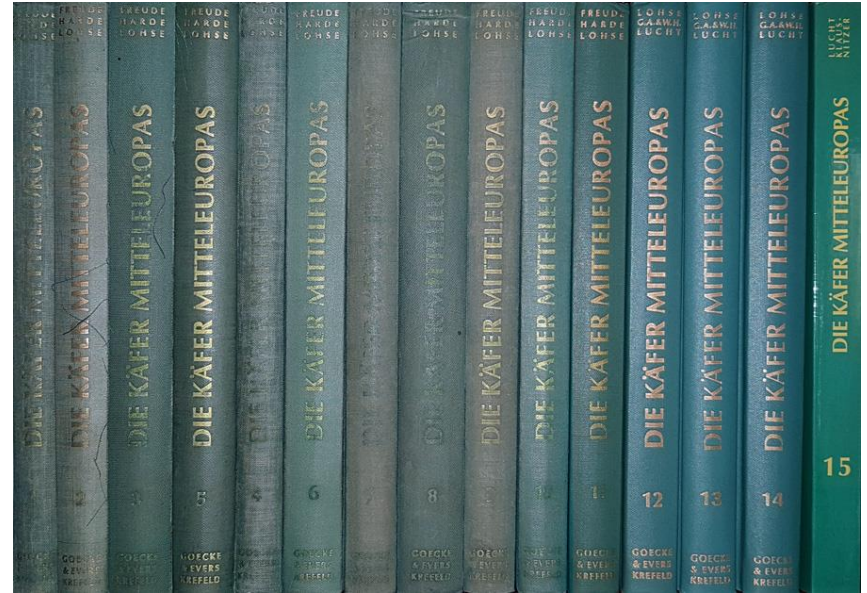
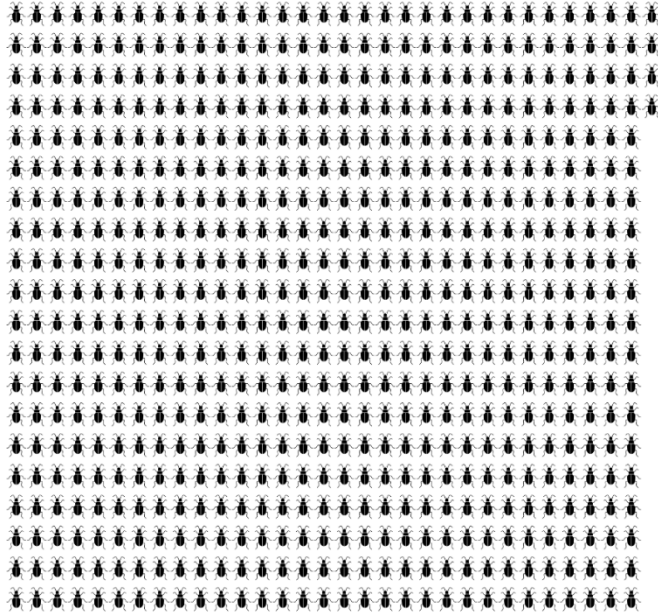

pissebedden

Resultaten - Kevers

- 624 kevers tot op soortniveau gedetermineerd

- (Niet gedetermineerd: bastkevers + Aleocharinae)

Resultaten - Kevers

- 119 soorten vastgesteld uit 36 families

Aderidae – schijnsnoerhalskevers
(*Euglenes oculatus* – soort levend van rot
eikenhout)

9 soorten – 22 exemplaren

2 soorten – 4 exemplaren

1 soort – 3 exemplaren

1 soort – 1 exemplaar

2 soorten – 3 exemplaren

Cantharidae - Soldaatjes
(*Malthinus flaveolus* – loofbosranden)

3 soorten – 3 exemplaren

Carabidae - loopkevers
(*Dromius angustus* – levend naaldhout)

4 soorten – 5 exemplaren

Cerambycidae – boktorren
(*Spondylis buprestoides* – dood naaldhout)

1 soort – 1 exemplaar

Cerylonidae - dwerghoutkevers
(*Cerylon histeroides* – dood hout)

3 soorten – 5 exemplaren

Chrysomelidae - haantjes
(*Longitarsus parvulus* – kruiden)

2 soorten – 6 exemplaren

Ciidae - houtzwamkevers
(*Ennearthron cornutum* – houtzwammen)

1 soort – 2 exemplaren

Clambidae - oprolkogeltjes
(*Clambus simsoni* – dood materiaal)

3 soorten – 4 exemplaren

Coccinellidae – lieveheersbeestjes
(*Scymnus suturalis* - naaldbomen)

2 soorten – 15 exemplaren

Corylophidae - molmkogeltjes
(*Sericoderus lateralis* – dood plantenmateriaal)

4 soorten – 54 exemplaren

Cryptophagidae - harige schimmelkevers
(*Antherophagus pallens* – hommelnesten)

11 soorten – 20 exemplaren

Curculionidae – snuitkevers (ex. bastkevers)
(*Curculio glandium* – eikels)

3 soorten – 21 exemplaren

Dermestidae - spektorren
(*Megatoma undata* – dode insecten)

13 soorten – 160 exemplaren

Elateridae - kniptorren
(*Ampedus nigroflavus* – beschimmeld loofhout)

2 soorten – 2 exemplaren

Erotylidae - prachtzwamkevers
(*Triplax russica* – houtzwammen)

1 soort – 1 exemplaar

Eucnemidae - schijnkniptorren
(*Melasis buprestoides* – dood loofhout)

3 soorten – 13 exemplaren

Laemophloeidae - dwergschorskevers
(*Cryptolestes duplicatus* – eikenhout)

5 soorten – 57 exemplaren

Latridiidae - schimmelkevers
(*Enicmus testaceus* – houtschimmels)

3 soorten – 10 exemplaren

Leiodidae - truffelkevers
(*Anisotoma humeralis* – houtschimmels)

3 soorten – 13 exemplaren

Melandryidae - zwamspartelkevers
(*Conopalpus testaceus* – beschimmeld loofhout)

3 soorten – 35 exemplaren

Melyridae - bloemweeschilden
(*Dasytes caeruleus* – dode beukentwijgen)

4 soorten – 5 exemplaren

Mordellidae - spartelkevers
(*Mordellochroa abdominalis* – loofhout)

2 soorten – 5 exemplaren

Mycetophagidae - boomzwamkevers
(*Litargus connexus* – houtzwammen)

3 soorten – 6 exemplaren

Salpingidae - platsnuitkevers
(*Salpingus planirostris* – dood loofhout)

3 soorten – 42 exemplaren

Scarabaeidae - bladsprietkevers
(*Melolontha melolontha* – loofbomen)

1 soort – 1 exemplaar

Scirtidae - moerasweekschilden
(*Cyphon ochraceus* – moerasbossen)

4 soorten – 48 exemplaren

Scaptiidae - bloemspartelkevers
(*Anaspis maculata* – loofhout)

1 soort – 1 exemplaar

Silvanidae - spitshalskevers
(*Uleiota planata* – dood loofhout)

5 soorten – 26 exemplaren

Staphylinidae - kortschildkevers (ex. Aleocharinae)
(*Tychus niger* – dode planten)

5 soorten – 17 exemplaren

2 soorten – 49 exemplaren

De soortenset omvatte: rovers, aaseters, plantaardig en dierlijk afvaleters, mesteters, worteleters, dood en levend houteters, basteters, schimmeleters, kruideneters, bladeters, algeneters en nectar- en stuifmeeleters.

En dit is dan nog maar een jong heide-ontginningsbos...

Evaluatie en conclusies

- Arbeidsintensief maar waardevol onderzoek
- Vallen functioneren goed en geven representatief beeld van de insectengemeenschap
- Boomkroonbiotoop nog weinig onderzocht (onvolledig)!
- Soorten met duidelijke binding aan boomkronen
- Bloeiende winterlinde trekt ander spectrum aan soorten aan

Aanbevelingen

- Divers bos met verschillende soorten en typen bomen: belangrijk voor de lokale insectengemeenschap
- Inzetten op een robuust, gemengd bosecosysteem, diversiteit aan boom- en struiksoorten, rijke bosstructuur
- Bloeiende (boom)soorten belangrijk
- Weinig onderzocht dus kansen voor meer onderzoek!

Dank voor uw aandacht!

Bosgroepen

